

Till: regionen@regionhalland.se

Ang. Regional fysisk plan Halland 2050 – granskningsversion. Diariennr. RS190659

Klimataktion Halmstad är starkt bekymrade över att kommunala översiktsplaner och nu, denna "Regional fysisk plan Halland 2050", utarbetas med en så pass svag koppling till de genomgripande klimatförändringar som pågår. Det blir då tveksamt om kraven i PBL (Kap. 7) om den regionala fysiska planeringen roll att bidra till långsiktigt hållbar samhällsstruktur uppfylls. Forskningen kring klimatfrågorna påvisar dessutom accelererande ökning av temperatur, isavsmältning, havsnivåhöjning och utveckling av klimatrelaterade svåra störningar som bränder, översvämningar och ras, även i vårt land. Annan känd påverkan, som utarmning av den biologiska mångfalden, ses också som ett allt större hot mot vår överlevnad. Senast av brittiska myndigheter i en studie baserad på nationell säkerhetsbedömning (!).

(https://assets.publishing.service.gov.uk/media/696e0eae719d837d69afc7de/National_security_assessment_-_global_biodiversity_loss_ecosystem_collapse_and_national_security.pdf)

Det är vidare ett faktum att Sverige, tillsammans med EU, har beslutade målsättningar om fossilfrihet 2045. Detta åstadkoms inte i en handvändning. De senaste två åren har inneburit en politisk omsvängning, som ökar utsläpp och skapar oro bland kommuner, företag och enskilda som jobbar ambitiöst med dessa frågor. Detta borde vara en grund för studier fram mot 2050 och än mer inför 2100. Infrastrukturförändringar, bebyggelseplanering, energiförsörjning och samhällsplanering måste ställas i en helt ny dager, om vi menar allvar med ett fossilfritt Sverige och Halland inom planperioden. Gör vi inte det, dvs lyckas i denna omställning, finns det få som kan överblicka vad stora temperaturökningar kan orsaka här och på klotet. Klimatkrisen är ett faktum.

Mot bakgrund av detta, känns den regionala färgglada planen med många blommor, som en slags drömbild av Halland 2050. Var är den kritiska analysen, det jobbige alternativet i MKB-beskrivningen, om vi inte klarar av denna omställning? Föreningens kritik kan sammanfattas enligt följande:

*Regionplanens sätt att behandla samhällsutvecklingen till 2050 som en parallell hållbarhetsanalys av olika samhällsfunktioner duger inte. Ett helhetsgrepp är nödvändigt, eftersom dessa funktioner alla påverkas av klimat- och miljöfrågorna. Ekonomi, livsmedelsförsörjning, energi och vatten plus sociala faktorer är exempel som bör ingå i alternativa scenarier. Också instabila framtider.

*Det är svårt att i liggande förslag till Regionplan se de stora systemförändringar som är nödvändiga för ett trovärdigt fossilfritt Halland 2050. Det handlar verkligen inte bara om enskilda hallänningars konsumtionsmönster. När planen väljer begrepp som effektivitet, attraktivitet respektive hållbar tillväxt för att förklara resiliens, tappar planen i trovärdighet.

*Energiförsörjningen och hantering av denna naturresurs, behandlas inte tillräckligt tydligt som den avgörande fråga energin är, inte minst när fossilfrihet skall uppnås. Vi menar, liksom EU, att energieffektivitet skall vara basen i en energiplanering värd namnet. Då bör det synas i all samhällsplanering, inte enbart i bostadsbyggandet.

*Varför ges inte havsbaserad vindkraft en tydlig roll i energiförsörjningen i planen? Planen ifrågasätter på flera ställen en sådan satsning med svagt underbyggda skäl. Halland är ett kustlän med mycket god vindtillgång och flera studier från Energimyndigheten har pekat ut områden lämpliga för utbyggnad. Trots detta ligger Halland bara på 13:e plats bland Sveriges län när det gäller vindelproduktion, enligt Regionens energilägesrapport 2025. Planen undviker på detta sätt, menar vi, att ta ansvar för en snabb omställning till fossilfrihet. Denna utbyggnad kan ske i en snar framtid och till rimliga kostnader. Samtidigt är alternativet kärnkraft en mycket dyr och osäker el-lösning för planperioden.

Vad gäller genomförd Hållbarhetsbedömning och MKB, i Bilaga 3, har vi följande betänkligheter:

*MKB har en hushållningsprincip, som vi inte ser uppfyllas. Denna bör innehålla att effektivisering och sparande ges en planeringsroll, inte bara en kommentar i slutet på analysen. Energialternativet kärnkraft, som innebär ett stort slöseri med naturresursen uran, har vi svårt att förstå hur detta kan gå igenom en MKB-hantering. Enbart vid kraftstationen är energiförlusten nära 70 % av tillförd uran-energi. Detta förutom de risker för miljö och hälsa med långtidsverkan, som verksamheten och dess avfall innehåller.

*Vi saknar en tydlighet vad gäller livsmedelsförsörjningen. Centrala delar är då jordbruksmarken som sådan, liksom hushållning med vatten och energi. Byggnationer, vägar mm bör undvikas på denna mark. Solcellsparkar bör bara undantagsvis installeras på jordbruksmark och då i kombinationsbruk, där både elproduktion och jordbruk kan bedrivas samtidigt.

*I Bilagan diskuteras påverkan av ev. havsbaserad vindkraft, alltifrån störande inslag i synfältet till följande: "Havsbaserad vindkraft påverkar marina naturmiljöer både under anläggning och driftfas. Det riskerar att påverka ekosystemen negativt och hota biologisk mångfald..." (s.28) respektive "Fasta installationer till havs, så som vindkraft, kan utgöra hinder för fartyg och försvåra för yrkesfisket." (s. 35). Dessa problem finns, men kunskaperna ökar succesivt kring både påverkan och hur denna kan undvikas. Att fundamenten försvårar för exempelvis trålning bör ju vara positivt idag. Fundamenten möjliggör också att mångfalden av fisk och organismer ökar enligt undersökningar.

För Klimataktion Halmstad

Anders Bengtsson, sammankallande

Are Kjeang, styrelseledamot

Kontakt: Anders Bengtsson, tel. 070-6767916, e-post: anders_pellekrok@hotmail.com

Klimataktion Halmstad är en lokalavdelning av Klimataktion Sverige. Föreningen beskrivs via denna länk: <https://klimataktion.se/foreningen/plattform/>. Lokalavdelningen i Halmstad hade 79 medlemmar vid ingången av 2025, och alla ingår i riksföreningen och medlemsavgiften betalas till denna. Genom att yttra oss och framföra våra synpunkter hoppas vi kunna öka medvetenhet om klimatförändringarnas påverkan på samhället både bland beslutsfattare och allmänhet.